

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2011 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. VAS-4

21-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „DOTACIJOS IR SUBSIDIJOS“

(Žin., 2011, Nr. 48-2354; 2011, Nr. 154-7331)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti dotacijų ir subsidijų (toliau – dotacijų) pripažinimo, apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose tvarką.

2. Standartas taikomas iš valstybės ir savivaldybės institucijų gaunamų dotacijų apskaitai. Šiame standarte dotacijoms taip pat priskiriamos subsidijos, įvairios kitos iš šių institucijų gautos paramos rūšys ir nemokamai gautas turtas.

3. Valstybės paramai nepriskiriama netiesiogiai gaunama ekonominė nauda, pavyzdžiui, infrastruktūros sukūrimas atnaujinant transporto ir komunikacijų tinklą arba apribojimų konkurentams nustatymas. Subsidija suprantama kaip valstybės parama, skirta išlaikyti plataus vartojimo prekių ir paslaugų kainas arba šių prekių ir paslaugų teikimo mastą.

4. Standartas netaikomas:

4.1. mokesčių lengvatomis teikiamai valstybės paramai;

4.2. įmonės savininkų įnašams į nuosavą kapitalą;

4.3. dotacijoms, susijusioms su biologiniu turtu, registruojamu apskaitoje ir parodomu finansinėse ataskaitose tikrąja verte;

4.4. taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimams, kurie apskaitoje registruojami įsigijimo savikaina.

Punktas pakeistas:

Nr. VAS-13, 2011-12-07, Žin., 2011, Nr. 1549-7331 (2011-12-17)

5. Galimi atvejai, kai įmonei kiti asmenys nemokamai perleidžia turtą. Atsižvelgdama į tokio turto perleidimo sąlygas, įmonė turi įvertinti, ar turtas yra atlygis už įprastoje veikloje tiekiamas prekes arba teikiamas paslaugas. Gavus tokį turtą registruojamos pajamos arba įsipareigojimai, bet ne dotacija.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. **Dotacija įmonei** - valstybės ar savivaldybės institucijos teikiama tikslinė parama įmonei, jei ji anksčiau įvykdė arba ateityje įvykdys paramos teikėjos nustatytas sąlygas.

III. DOTACIJŲ PRIPAŽINIMAS

7. Apskaitoje pripažįstamos dvi dotacijų rūšys:

7.1. Su turtu susijusios dotacijos. Jos gaunamos ilgalaikiu turtu arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti ar kitaip įsigyti. Teikiant tokias dotacijas, gali būti nustatoma ir papildomų sąlygų, susijusių su turto rūšimi, vieta ar laiku, per kurį turtas turi būti įsigijamas arba išlaikomas.

7.2. Su pajamomis susijusios dotacijos. Jos teikiamos sąnaudoms ir negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskirtinos su turtu susijusioms dotacijoms.

8. Dotacija pripažįstama ir rodoma balanse, jeigu ji atitinka du pripažinimo kriterijus:

8.1. dotacijos gavėjas atitinka dotacijos suteikimo sąlygas;

8.2. yra dokumentas dėl priimto sprendimo ar yra kitų įrodymų, kad dotacija bus teikiama.

9. Jeigu dotacija atitinka 8 punkte nustatytus kriterijus, ji apskaitoje registruojama *Dotacijos, susijusios su turtu* arba *Dotacijos, susijusios su pajamomis* sąskaitose. Jeigu dotacijos gavėjas atitinka dotacijos suteikimo sąlygas, tačiau nėra įrodymų, kad dotacija arba jos dalis bus teikiama, tokia dotacija arba jos dalis apskaitoje registruojama, kai gaunama.

10. Dotacijomis gali būti pripažįstamos gautos paskolos, kurių suteikėjas nereikalaus grąžinti, jeigu paskolą gavusi įmonė įvykdys numatytas sąlygas. Tokia paskola yra pripažįstama dotacija, jeigu įmonė gali pagrįsti, kad įvykdys visas numatytas paskolos panaudojimo sąlygas.

11. Valstybės parama, kurios tikslios sumos negalima nustatyti arba atskirti nuo pagrindinės įmonės veiklos, dotacija nepripažįstama, o informacija apie tai pateikiama aiškinamajame rašte. Dotacija nelaikoma ir valstybės parama, kuri skiriama ne tik konkrečiai įmonei, bet ir visai vietinei bendruomenei, ir kuri teikiama neribotą laiką (pavyzdžiui, bendros infrastruktūros, transporto ir komunikacijų tinklo sukūrimas, vandens ir elektros tiekimas ir pan.).

12. Valstybės suteiktos beprocentės paskolos arba paskolos su palūkanomis, mažesnėmis negu rinkos palūkanų norma, taip pat yra valstybės paramos rūšis. Minėtų paskolų įsigijimo savikaina apskaičiuojama vadovaujantis 18-ojo verslo apskaitos standarto „Finansiniai turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ VI skyriaus nuostatomis. Šiuo atveju nediskontuotos ir diskontuotos finansinių įsipareigojimų sumų skirtumas pripažįstamas dotacija.

IV. DOTACIJŲ APSKAITA IR PATEIKIMAS FINANSINĖSE ATASKAITOSE

13. Dotacijų apskaita tvarkoma kaupimo principu, t. y. dotacijos arba jų dalys pripažįstamos panaudotomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su jomis susijusios sąnaudos.

14. Su turtu susijusios dotacijos apskaitoje ir finansinėse ataskaitose pateikiamos taip:

14.1. Ilgalaikiu turtu ar ilgalaikiam turtui įsigyti skirtos dotacijos suma užregistruojama sąskaitoje *Dotacijos, susijusios su turtu*. Dotacija pripažįstama panaudota proporcingai dalimis, t. y. mažinama balanso straipsnio *Dotacijos, subsidijos* suma tiek, kiek to turto:

14.1.1. Nudėvima (amortizuojama) ir nusidėvėjimo (amortizacijos) suma pripažįstama sąnaudomis. Tokiu atveju registruojant dotacijos panaudojimą, mažinamos minėtų sąnaudų straipsnių sumos.

14.1.2. Nudėvima (amortizuojama) ir nusidėvėjimo (amortizacijos) suma įskaičiuojama į prekių arba teikiamų paslaugų savikainą. Tokiu atveju registruojant dotacijos panaudojimą, mažinamos prekių arba teikiamų paslaugų savikainos straipsnio sumos.

14.1.3. Perleidžiama. Tokiu atveju registruojamas dotacijos nurašymas, mažinamas nuostolis dėl ilgalaikio turto perleidimo ir (arba) didinamas ilgalaikio turto perleidimo pelnas.

14.1.4. Vertė sumažėja. Tokiu atveju registruojant dotacijos panaudojimą, mažinamos ilgalaikio turto (materialiojo ar nematerialiojo) vertės sumažėjimo sąnaudos.

14.2. Nepanaudota dotacijų dalis parodoma balanso straipsnyje *Dotacijos, subsidijos*.

15. Turtu, kurio nusidėvėjimas neskaičiuojamas (pavyzdžiui, žemės), suteiktos dotacijos pripažįstamos panaudotomis įvykdžius nustatytas dotacijos gavimo sąlygas (pavyzdžiui, žemė skiriama su sąlyga, kad ten bus pastatyti tam tikri statiniai. Tokiu atveju žeme suteikta dotacija pripažįstama panaudota per statinių naudingo tarnavimo laiką.).

16. Su turtu susijusios dotacijos apskaitoje turi būti užregistruojamos nurodyta gauto turto verte arba tikrąja verte, jei šio turto vertė nebuvo nurodyta. Jei nurodyta gauto turto vertė reikšmingai viršija tikrąją jo vertę, gauta dotacija ir turto įsigijimo savikaina užregistruojama to turto tikrąja verte. Jeigu turto vertė nenurodyta ir jo tikrosios vertės nustatyti negalima, su turtu susijusios gautos dotacijos vertė yra nulis.

17. Su pajamomis susijusios dotacijos apskaitoje ir finansinėse ataskaitose turi būti pateikiamos taip:

17.1. Negautoms pajamoms kompensuoti skirtos dotacijos apskaitoje pripažįstama panaudota tokia dalis, kiek per tam tikrą laikotarpį apskaičiuojama negautų pajamų, ir tokia pat dalimi didinama pelno (nuostolių) ataskaitos kompensuojamų pajamų straipsnio suma.

17.2. Dotacijos patirtoms sąnaudoms kompensuoti apskaitoje pripažįstama panaudota tokia dalis, kiek patiriama sąnaudų, kurioms kompensuoti ji skirta, ir tokia pat dalimi mažinama pelno (nuostolių) ataskaitos kompensuojamų sąnaudų straipsnio suma.

17.3. Su pajamomis susijusių dotacijų nepanaudota dalis parodoma balanso straipsnyje *Dotacijos, subsidijos*.

18. Su pajamomis susijusių dotacijų panaudojimas parodomas tais laikotarpiais, kada patiriamos susijusios sąnaudos ar negaunamos pajamos, kurioms kompensuoti dotacija ar jos dalis buvo skirta.

19. Jei dotacijos gaunamos (arba yra sprendimas, ar kitas įrodymas, kad dotacija bus teikiama, ir yra žinoma tiksli kompensuojama suma ar ją galima lengvai nustatyti) kaip ankstesniais laikotarpiais patirtų sąnaudų ar nuostolių, ar negautų pajamų kompensacija, jos nedelsiant pripažįstamos panaudotomis 17.2 ir 17.3 punktuose nustatyta tvarka.

20. Jei dotacijos negalima susieti su patirtomis arba būsimų laikotarpių sąnaudomis ar negautomis pajamomis, arba jei ji gauta be jokių sąlygų, dotacija pripažįstama panaudota tą laikotarpį, kada buvo gauta arba buvo gautas sprendimas ar kitas įrodymas, kad ji bus teikiama.

V. DOTACIJOS GRAŽINIMO APSKAITA

21. Anksčiau įmonės apskaitoje pripažintų dotacijų gražinimas registruojamas kaip apskaitinio įvertinimo pakeitimas pagal 7-ojo verslo apskaitos standarto „Apskaitos politikos, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidų taisymas“ nuostatas.

22. Apskaitoje registruojant dotacijos gražinimą, yra mažinama nepanaudotos dotacijos suma. Jei gražinama dotacijos suma viršija nepanaudotos dotacijos likutį, tai perviršio suma yra parodoma pelno (nuostolių) ataskaitos sąnaudų straipsnyje.

VI. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS AIŠKINAMAJAME RAŠTE

23. Aiškinamajame rašte turi būti nurodoma:

23.1. gautų ir gautinų dotacijų pobūdis, rūšys;

23.2. gautinų, gautų, panaudotų ir gražintų dotacijų sumos;

23.3. neapibrėžtumų ir įsipareigojimų, susijusių su dotacijų gavimu, apibūdinimas ir galimas poveikis įmonės finansinei būklei.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Šis standartas taikomas sudarant 2012 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Standartas gali būti taikomas ir sudarant ankstesnių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.

25. Šio standarto 12 punkte nurodyti reikalavimai dėl dotacijos pripažinimo gali būti netaikomi beprocentėms paskoloms arba paskoloms su palūkanomis, mažesnėmis negu rinkos palūkanų norma, valstybės suteiktoms iki 2012 m. sausio 1 d.

26. Iš kitų asmenų gautos labdaros, paramos, kitais būdais gautos pagalbos ar nemokamai gauto turto, kurie iki 2012 m. sausio 1 d. apskaitoje užregistruoti kaip dotacija, apskaita ir toliau gali būti tvarkoma pagal šio standarto nustatytą dotacijų apskaitos tvarką, o informacija apie tai atskleidžiama aiškinamajame rašte.